

**Republica Moldova**

**Raionul Hîncești**

**Primăria Buțeni**

MD-3417, satul Buțeni, raionul Hîncești

Tel. 52-3-02/ 52-2-38/ 52-2-36

C/d 23010000003509, Trezoreria Centrală

c/bTREZMD2X, c/f 1008601000536

email: [primaria.buteni@gmail.com](mailto:primaria.buteni@gmail.com)



**Республика Молдова**

**Район Хынчешть**

**Примэрия Буцень**

MD-3417, село Буцень, р. Хынчешть

Тел. 52-3-02/ 52-2-38/ 52-2-36

Р/с 23010000003509, Центральное Казначейство

б/к ТРЕЗМД2Х, ф/к 1008601000536

email: [primaria.buteni@gmail.com](mailto:primaria.buteni@gmail.com)

**DECIZIE nr. 1/7**  
**din 20.03.2013**

**„Cu privire la aprobarea stemei  
și drapelului satului Buțeni”**

În temeiul art. 14, alin. 2, lit. s din Legea nr. 436-XVI din 28.12.2006 privind administrația publică locală, Consiliul sătesc Buțeni

**DECIDE:**

1. Se aprobă stema și drapelul satului Buțeni, elaborate de Silviu Tabac și pictorul Iurie Caminschi, conform descrierilor, imaginilor și explicației oficiale anexate.
2. Se aprobă Regulamentul de utilizare a stemei și drapelului satului Buțeni.

**Președinte al ședinței**

**Tudor Agaci**

**Contrasemnat:**  
**Secretarul Consiliului**  
**local**

**Vera Barcaru**

## STEMA ȘI DRAPELUL SATULUI BUȚENI, raionul Hâncești

### *Explicație*

Denumirea actuală a satului Buțeni se pare că este una modificată. Pentru prima oară localitatea apare documentar în izvodul hotarelor moșiei Hâncești din 25 mai 1731, document aflat cândva în arhiva familiei Manuc Bei<sup>1</sup>. Aici toponimicul este menționat de două ori, în formule diferite: „la drumul Bățenilor” și „vornicul Ioniț[ă] de Buțani”. La recensământul populației din 1772-1773 îl găsim ca „Boțeni”<sup>2</sup>, iar la cel din 1774 ca „Bățanii”<sup>3</sup>. În mărturia hotarnică pentru alegerea și hotărârea moșiei Galbena din 5 iunie 1803 numele satului este trecut „Bățani”<sup>4</sup>, iar în Condica Vistieriei Moldovei (Condicua liuzilor) din octombrie același an – „Bățanii”<sup>5</sup>. Ultima denumire se păstrează și în recensământul de la 1817<sup>6</sup>.

La fel ca și toponimistul Ion Dron, considerăm denumirea Bățani/ Bățeni primară față de Buțeni și ca având la bază un antroponimic<sup>7</sup>, cel mai probabil Băț. Întru sprijinirea existenței istorice a unei familii boierești Băț, răzeșite în timp în proprietățile din ținuturile Orhei și Lăpușna, invocăm mărturia hotarnică pentru satul Onești pe Ichel din 4 decembrie 1780, din care se vede că acest sat umbra în doi bătrâni – Bote și Sava – și că în bătrânul Bote există o parte a lui Băț<sup>8</sup>.

Numele de familie Băț(u) are la bază substantivul comun omonim, însemnând „bucată de lemn lungă și subțire (tăiată dintr-o ramură de copac), cu diverse întrebuințări; baston, măciucă, prăjină, nuia, vargă, șteap, stâlp, bârnă, par, țeapă”<sup>9</sup>. Numele Băț ne-a prilejuit asocierea lui cu una dintre mobilele heraldice de

---

Aurel V. Sava, *Documente privitoare la târgul și ținutul Lăpușnei*, București, 1937, p. 167-168, doc. nr. 144.

*MEF*, vol. VII, I, p. 98.

*MEF*, vol. VII, II, p. 454.

Aurel V. Sava, *Documente privitoare la târgul și ținutul Lăpușnei*, București, 1937, p. 259-260, doc. nr. 200.

*Condica Vistieriei Moldovei din anul 1803*, ed. Corneliu Istrati, Iași: Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 2010, p. 220.

И. Н. Халиппа, *Роспись землевладений и сословного строя населения Бессарабии по данным переписи 1817 года*, în *Труды Бессарабской Губернской Ученой Архивной Комиссии*, т. 3, Кишинев, 1907, p. 142.

Ion Dron, *Buțeni*, în „*Luceafărul*”, Chișinău, 1998, 16 iulie, p. 4; 21 iulie, p. 4.

*MEF*, vol. X, p. 105-108, doc. nr. 73.

N. A. Constantinescu, *Dicționar onomastic românesc*, București: Editura Academiei RPR, 1963, p. 196; Iorgu Iordan, *Dicționar al numelor de familie românești*, București, 1983,

prim ordin – palul (fr. *pal*), care dacă l-am traduce din franceza heraldică în limba română obișnuită ar însemna „par, țeapă”, căci franțuzescul „pal” și românescul „par” descind din latinescul „pal”.

Astfel, **palul de argint** din scutul heraldic apare în calitate de arme grăitoare cu referire la numele de familie Băț, de la care provine cel mai probabil numele satului Buțeni, și constituie mobila principală a acestui scut.

Situația geografică a localității este marcată de **talpa scutului**. Aceasta, prin forma ei heraldică în munte cu trei vârfuri rotunjite, dintre care cel din mijloc mai înalt, simbolizează cele trei dealuri pe culmile cărora este amplasat satul: Dealul Ilieșului, Dealul Morilor și Șleahul Hânceștiului<sup>10</sup>. Dealul Ilieșului este separat de Dealul Morilor de pitoreasca Vale a Galbenei, un afluent de stânga al Cogâlnicului, căruia localnicii îi spun cu duioșie Gălbenița<sup>11</sup>. Acest râuleț este marcat de brâul ondulat de aur din talpa verde a scutului, verdele fiind aici culoarea naturii.

Cele **două halebarde de argint**, cunoscute arme de luptă medievale, care flanchează palul heraldic, marchează funcția istorică cu caracter militar deținută de satul Buțeni în secolul al XVIII-lea: paza marginii Țării Moldovei către Bugeac. Aici era instalată o căpitanie de margine în frunte cu un căpitan de margine, desemnat din rândul mazililor sau a vechilor conducători de slujitori. La 1803 căpitanul de Bățeni avea în ascultare 77 de slujitori<sup>12</sup>. În aceeași perioadă de început de secol XIX, dar ceva mai târziu, după cum a arătat Leon T. Boga, căpitanul de Buțeni comanda 21 de călărași așezați în diverse puncte care păzeau drumurile principale<sup>13</sup>. Semnificația militară a celor două mobile heraldice este accentuată de **culoarea roșie** a câmpului heraldic – culoare militară prin excelență.

Palul de argint este încărcat cu **două cruci recruciante** așezate una sub alta. Acestea exprimă în limbaj heraldic faptul că localitatea Buțeni are două biserici.

În mahalaua Răzeși se află biserica cu hramul „Sf. Nicolae de Vară”. Aceasta este mai veche, datează din 1797 conform documentelor istorice și a dat hramul satului, care se sărbătorește pe stil vechi, la 22 mai, în ziua când se pomenește *Aducerea moaștelor Sfântului Ierarh Nicolae* în 1087 de la Mira Lichiei în catedrala din portul mediteranean italian Bari, ca să nu cadă în mâinile musulmanilor (data oficială – 9/22 mai).

---

p. 57; *Dicționar explicativ ilustrat al limbii române (DEXI)*, Chișinău: ARC, *Gunivas*, 2007, p. 207; Luiza Seche, Mircea Seche, *Dicționarul de sinonime al limbii române*, ed. a II-a, revăzută și adăugită, București: *Univers enciclopedic*, 1997, p. 62, 560, 815.

*Arhiva curentă a CNH*, Dosarul satului Buțeni, Chestionarul heraldic.

*Ibidem*.

*Condica Vistieriei Moldovei din anul 1803*, ed. Corneliu Istrati, Iași: *Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”*, 2010, p. 220.

L. T. Boga, *Paza marginii. Căpitanii de margine de pe Nistru, Ciuhur, spre raiaua Tighinei și Bugeac*, Chișinău: *Tipografia eparhială „Cartea Românească”*, 1932, p. 21-22, 9.

În mahalaua Nadel se află biserica cu hramul „Adormirea Maicii Domnului”, ridicată în 1849 de pitarul Ilie Botezatu, care împreună cu unul dintre fii este înmormântat acolo.

Cruciulița de aur, smaltul căreia transgresează regula smalturilor heraldice în mod intenționat, simbolizează biserica „Sf. Nicolae”, căci aurul (galbenul) este culoarea straielor preoțești în sărbătorile dedicate acestui sfânt, iar cruciulița de azur, amplasată în poziție subordonată, simbolizează biserica „Adormirea Maicii Domnului”, căci albastrul, de rând cu albul, este culoarea straielor preoțești în sărbătorile dedicate Preasfintei Fecioare Născătoare de Dumnezeu<sup>14</sup>.

Coroana sătească de aur care timbrează scutul se referă la faptul că satul are statutul de sat-reședință de comună.

Drapelul satului a fost elaborat în baza stemei.

**Dr. Silviu TABAC**

*12 decembrie 2012,*  
Chișinău

STEMA SATULUI BUȚENI,  
raionul Hâncești

### Blazonare

*În câmp roșu, un pal de argint, încărcat cu două cruci recruciatașezate în pal, cea de sus de aur, iar cea de jos de azur, și flancat de două halebarde de argint, adosate și ieșinde din talpa scutului.*

*Talpa scutului în munte cu trei vârfuli rotungite, dintre care cel din mijloc mai înalt, încărcată în câmp verde cu un brâu ondulat de aur.*

**Scutul timbrat de o coroană sătească de aur.**

**Autor** Dr. Silviu TABAC

**Pictor** Iurie CAMINSCHI

### Regulament de utilizare

1. Stema și Drapelul satului Buțeni sunt însemnele oficiale ale satului și reprezintă plener comunitatea sătenilor în fața altor comunități.

#### 2. **STEMA SATULUI**

2.1. Stema satului Buțeni reprezintă:

*În câmp roșu, un pal de argint, încărcat cu două cruci recruciatașezate în pal, cea de sus de aur, iar cea de jos de azur, și flancat de două halebarde de argint, adosate și ieșinde din talpa scutului.*

*Talpa scutului în munte cu trei vârfuli rotungite, dintre care cel din mijloc mai înalt, încărcată în câmp verde cu un brâu ondulat de aur.*

*Scutul timbrat de o coroană sătească de aur.*

---

- 2.2. Stema satului poate figura:
- a) în sigiliile oficiale ale instituțiilor sătești oficiale;
  - b) pe antetul hârtiilor oficiale emenate de autoritățile sătești oficiale;
  - c) pe edificiile publice și în birourile de serviciu ale funcționarilor de stat care reprezintă autoritatea locală;
  - d) pe bunurile mobile și imobile ale satului;
  - e) pe medalii, insigne și decorații locale;
  - f) pe diplome de onoare conferite de autortățile locale;
  - g) la intrările în sat;
  - h) pe timbre, plicuri și alte emisiuni poștale;
  - i) pe diverse suvenire și obiecte de protocol;
  - j) în alte cazuri neprevăzute de prezentul Regulament, cu permisiunea Consiliului sătesc, a Primarului satului sau a Comisiei Naționale de Heraldică a Republicii Moldova.
- 2.3. În cazul amplasării stemei satului alături de Stema de Stat a Republicii Moldova, sau/ și stema raionului Hîncești, stema satului se plasează într-o poziție secundară față de acestea, mai la dreapta sau mai jos, iar dimensiunile stemei sătești nu pot depăși dimensiunile Stemei de Stat și dimensiunile stemei raionale.

### 3. DRAPELUL SATULUI

3.1. Drapelul satului Buțeni reprezintă *o pânză, la capătul de lângă hampă - câmp roșu, în el două cruci recruciata ,una galbenă, alta albastră, la capătul liber trei fâșii verzi cu chenar alb, la un capăt rotunde.*

3.2. Drapelul satului există în două forme: drapelul original și drapelul uzual.

3.3. *Drapelul original* are compoziția descrisă la art. 3.1, se confecționează într-un singur exemplar, cu latura de 1000 mm, și conține următoarele decoruri exterioare și accesorii obligatorii:

- a) franjuri de aur pe perimetrul pânzei, în afară de latura de la hampă care se festonează cu fir de aur;
- b) două șnururi roșii prinse de vârful hampei și terminate cu ciucuri de aceeași culoare;
- c) o panglică tricoloră în culorile Drapelului de Stat al Republicii Moldova terminată cu franjuri de aur și legată în fundă de vârful hampei;
- d) hampă confecționată din lemn vopsit roșu-închis, având lungimea de 2,5 ori mai mare decât înălțimea pânzei drapelului, iar talpa ferecată în metal;
- e) vârf standard pentru hampele drapelurilor instituțiilor de stat ale Republicii Moldova.

3.4. Drapelul original al satului se păstrează în biroul de serviciu al Primarului satului și se scoate în public, la decizia Primarului, cu prilejul unor ceremonii oficiale solemne.

3.5. Drapelul satului se arborează pe sediul Primăriei satului și alte edificii publice din teritoriul satului.

3.6. Drapelul satului poate figura pe diverse emisiuni poștale, suvenire, obiecte de protocol etc. și poate fi folosit în cadrul unor manifestații sportive, culturale, festive, acțiuni oficiale etc., precum și în alte cazuri, cu permisiunea Consiliului sătesc, a Primarului satului sau a Comisiei Naționale de Heraldică a Republicii Moldova.

3.7. În cazul arborării sau ampalsării drapelului satului alături de Drapelul de Stat al Republicii Moldova, sau/ și drapelul raionului Ialoveni, drapelul satului se așează într-o poziție secundară față de acestea, mai la dreapta sau mai jos, iar dimensiunile lui liniare nu pot depăși dimensiunile Drapelului de Stat și dimensiunile drapelului raional.

